

OBJECTIU PASTORAL DIOCESÀ 2011-2012

*El compromís
social cristià:
“El veié
i se’n compadí”*

(Lc 10, 25-37)

CONTINGUT

1. Sensibles a la realitat social (paraules del Senyor Bisbe Agustí)	3
2. Introducció. Com fer servir aquest fulletó?	5
3. Reflexió: les fonts del compromís cristià	7
3.1. La Paraula de Déu	7
3.2. La Doctrina Social de l'Església	11
a. L'home com a imatge i semblança de Déu	12
b. Una actitud: atents a la vida.....	13
4. Treball personal o en grup	15
4.1. Estudi d'Evangelí de Lc 10,25-37	15
4.2. Per a la reflexió personal o en grup	16
5. Parròquies i comunitats socialment atentes	17
Presentació de la guia	17
5.1. Una comunitat acollidora.....	19
5.2. Una comunitat atenta a la realitat social.....	22
5.3. Una comunitat que prega amb intenció social.....	26
5.4. Una comunitat que escolta, aprèn, ensenya i es comunica	27
5.5. Una comunitat que fa un servei a les persones comptant amb elles	29
5.6. Una comunitat coresponsable i integradora	30

1

SENSIBLES A LA REALITAT SOCIAL

Que la realitat social avui ens colpeja el cor, sembla quelcom evident. Per la via d'una greu crisi econòmica, ha penetrat el sofriment en la vida quotidiana, en els àmbits de la política i, fins i tot, de la cultura. Tots, per tant, estem afectats. Només aquell que viu tancat en el seu aïllament egoista, incapaç d'obrir-se al sofriment de l'altre, amb ulls tant sols per al propi problema, podrà mantenir-se al marge d'una societat que gemega.

L'ésser humà té un recurs natural psicològic per a que la persona s'obri al sofriment aliè: és la sensibilitat vers el dolor, la capacitat d'empatia i la compassió. Aquesta sensibilitat reacciona davant l'estímul d'una realitat palpable i impactant, i és l'origen de no pocs compromisos en favor dels altres. Però molt sovint no passen de ser cops de sensibilitat i generositat. Voldríem que aquesta sensibilitat anés més enllà i esdevingués una actitud habitual, una virtut, una personalitat, fins i tot un estil i una forma estable de vida.

Per als creients, la sensibilitat social és una crida personal de Jesucrist, és proposta evangèlica. L'anunci de l'Evangelí consisteix essencialment en la invitació a sortir d'un mateix per estimar i servir Déu i els germans. La sensibilitat social forma part, en efecte, de tota la concepció de món i de vida, que formulem i professem en el Credo. A més n'és conseqüència, com tot el conjunt de la vida moral del cristià. El Déu dels cristians, al qual estimem i servim, és Creador i Redemptor del món i, així mateix, els germans, als quals som cridats a estimar i servir, són persones individuals, però també són societat, estructures, cultura...

Al llarg de segle i mig, d'ençà que es va despertar a occident l'anomenada "qüestió social" com a conseqüència de l'explosió industrial, l'Església ha anat elaborant un cos de doctrina moral, inspirada en la Revelació, que coneixem per "Doctrina Social de l'Església". Ens recordava el Papa Benet

XVI en la seva Carta Encíclica “*Caritas in Veritate*” que aquesta Doctrina Social forma part de la veritat de l’amor cristià: és la veritat de l’amor cristià en l’àmbit social. Per tant, no es pot negligir sense traïr la nostra fe. Perquè, si bé la dignitat, la llibertat, l’amor, els drets fonamentals, radiquen en la persona, aquesta no es pot entendre sense el seu entorn social, doncs aquesta societat és obra de totes i cadascuna de les persones i alhora la vida de cada individu està profundament condicionada per aquesta mateixa societat. En conseqüència, un cristià no pot ser insensible a l’entorn social, sinó, tot al contrari, sent contínuament una crida de Déu, que des de la mateixa societat el convida a posar en pràctica l’amor fratern.

La nostra sensibilitat cristiana envers la qüestió social, és un deure de justícia? Sí que ho és. Però no oblidem que, encara que l’amor cristià va més enllà que l’estricta justícia, qui estima com a cristià no oblida el que és just, sinó que compleix i – podem dir – dóna plenitud a allò que exigeixen estrictament la dignitat de la persona humana i els seus drets.

Això avui és particularment important, donada la profunditat i la gravetat de la crisi econòmica, que pateixen, sobre tot, els més necessitats. Darrere d’aquesta crisi hi ha una profunda manca d’amor i de justícia i els qui mirem de creure en Jesucrist i estimar com Ell, no podem deixar de ser-ne especialment sensibles. Davant seu ens sentim responsables del sofriment aliè, ens penedim i mirem de canviar. Alhora, seguint-lo, volem dir i fer amb els nostres germans més necessitats el que Ell diria i faria, com bons deixebles seus.

Que Ell ens il·lumini i ens concedeixi la generositat del seu Esperit.

+ Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

INTRODUCCIÓ

Com fer servir aquest fulletó?

Les paraules del Senyor Bisbe Agustí ja ens expliquen quina és la intenció de l'objectiu que es proposa per a tota la diòcesi. Ajudar a un desvetllament de la consciència personal de cada cristià en la dimensió del compromís social. El treball a fer contempla dues fases: la primera part té una dimensió més personal, enfocada a descobrir la motivació d'aquest compromís social en l'experiència de fe de cadascú. Encara que és un treball pensat per fer-lo en grup, també podria ser objecte d'una lectura i revisió personal.

La segona part té un contingut més comunitari. Es tracta d'una revisió de la manera de ser i de funcionar de les nostres parròquies, comunitats i moviments en la perspectiva de l'atenció social. Per tant se suposa que serà un diàleg fet en petit grup, consell parroquial, equip de treball, o també en ocasió d'una trobada o assemblea parroquial..

Dues maneres d'entrar en el tema. Pensem que la primera part, la de la motivació personal, pot ser enfocada de dues maneres. Els qui prefereixin entrar directament en la lectura de la Paraula de Déu poden anar al text evangèlic que es presenta al final d'aquesta primera part. És el molt conegut evangeli del "bon samarità". Al final del text hi ha unes preguntes per guiar la nostra reflexió.

Els qui prefereixin començar per un plantejament més de formació teòrica poden començar per les reflexions que hi ha a l'inici de la fitxa. Allà hi trobaran referències abundants sobre com la Paraula de Déu empeny cap al compromís cristià, i també una presentació molt essencial de les bases de la Doctrina Social de l'església. Una lectura i comentari del que allí s'exposa pot servir per a l'aprofundiment personal.

La segona part del fulletó que presentem és la reedició del treball que el curs passat l'Equip de Pastoral Obrera de la diòcesi va oferir a preveres i

responsables de pastoral. “Parròquies i comunitats socialment atentes” és el títol d’aquest fulletó. Al començament d’aquesta segona part hi trobareu també una presentació i unes preguntes que serveixin per orientar el treball. Naturalment no cal tocar tots els temes que allí es presenten. Es poden triar aquells que siguin més adequats a la pròpia realitat.

3

REFLEXIÓ: LES FONTS DEL COMPROMÍS SOCIAL CRISTIÀ

El compromís social forma part de la vocació cristiana, com a acollida i resposta personal i comunitària a la crida de Déu en el món. I troba la seva font en la Paraula de Déu i la Tradició de l'Església, en la qual ofereix la seva aportació la Doctrina Social de l'Església.

3.1. LA PARAULA DE DÉU

Dos documents recents ens poden oferir un bon ajut per a il·luminar el nostre compromís social des de la Paraula de Déu:

- Benet XVI, Carta encíclica *Deus caritas est*¹.

«Déu és amor; el qui està en l'amor està en Déu, i Déu està en ell» (1 Jn 4,16). Aquestes paraules de la Primera carta de Joan expressen amb claredat meridiana el cor de la fe cristiana: la imatge cristiana de Déu i també la imatge consegüent de l'home i del seu camí. A més, en aquest mateix versicle, Joan ens ofereix, per dir-ho així, una formulació sintètica de l'existència cristiana: «Nosaltres hem conegut l'amor que Déu ens té i hi hem cregut».

Hem cregut en l'amor de Déu: així pot expressar el cristià l'opció fonamental de la seva vida. **No es comença a ser cristià per una decisió ètica o una gran idea, sinó per la trobada amb un esdeveniment, amb una Persona, que dóna un nou horitzó a la vida i, amb això, una orientació decisiva.** Al seu Evangeli, Joan havia expressat aquest esdeveniment amb les paraules següents: «Déu ha

¹ Benet XVI, Carta Encíclica *Deus caritas est*, 25 de desembre de 2005, n.1.

estimat tant el món que ha donat el seu Fill únic perquè no es perdi cap dels qui creuen en ell, sinó que tinguin vida eterna» (cf. 3,16). La fe cristiana, posant l'amor al centre, ha assumit el que era el nucli de la fe d'Israel, donant-li alhora una nova profunditat i amplitud. En efecte, l'israelita creient resa cada dia amb les paraules del Llibre del Deuteronomi, que, com sap prou bé, compendien el nucli de la seva existència: «Escolta, Israel: el Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'Únic. Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima i amb tota la força» (Dt 6,4-5). Jesús, fent dels dos un sol precepte, ha unit aquest manament de l'amor a Déu amb el de l'amor al proïsme, contingut al Llibre del Levític: «Estima els altres com a tu mateix» (Lv 19,18; cf. Mc 12,29-31). I, ja que és Déu qui ens ha estimat primer (cf. 1 Jn 4,10), ara l'amor ja no és només un «manament», sinó la resposta al do de l'amor, amb el qual ve a trobar-nos».

- Benet XVI, Exhortació Apostòlica Postsinodal **Verbum Domini**²: La Paraula de Déu i la caritat efectiva:

«El compromís per la justícia, la reconciliació i la pau té la seva última arrel i el seu compliment en l'amor que Crist ens ha revelat. En escoltar els testimonis aportats en el Sínode, hem prestat més atenció a la relació que hi ha entre l'escolta amorosa de la Paraula de Déu i el servei desinteressat als germans; tots els creients han de comprendre **«la necessitat de traduir en gestos d'amor la Paraula escoltada, perquè només així es fa creïble l'anunci de l'evangeli, malgrat les fragilitats humanes que marquen les persones»**. Jesús va passar per aquest món fent el bé (cf. Ac 10,38). Escoltant amb disponibilitat la Paraula de Déu en l'Església, es desvetlla «la caritat i la justícia per a tothom, sobretot per als pobres». Cal no oblidar que «l'amor —caritas— sempre serà necessari, fins i tot en la societat més justa. [...] Qui intenta desentendre's de l'amor es disposa a desentendre's de l'home en tant que home».³ Exhorto, per tant, tots els fidels a meditar amb freqüència l'himne a la caritat escrit per l'apòstol Pau, i a deixar-s'hi inspirar: «L'amor és pacient, és bondadós; l'amor no té enveja, no és altiu ni orgullós, no és groller ni interessat, no s'irrita ni es venja; no s'alegra de fer el mal, sinó que troba el goig en la veritat. Tot ho excusa, tot ho creu, tot ho espera, tot ho suporta. L'amor no passarà mai» (1Co 13,4-8).

² Benet XVI, Exhortació Apostòlica Postsinodal *Verbum Domini*, 30 de setembre de 2010, n.103.

³ Benet XVI, *Deus caritas est*, n.28.

Per tant, l'amor al proïsme, arrelat en l'amor de Déu, ens ha de tenir constantment compromesos, personalment i com a comunitat eclesial, local i universal. Diu sant Agustí: «La plenitud de la Llei i de totes les Escriptures divines és l'amor. [...] Qui creu, doncs, haver entès les Escriptures, o alguna part d'elles, i amb aquesta comprensió no edifica aquest doble amor de Déu i del proïsme, encara no les ha enteses».

La Paraula de Déu ha de ser el fonament, la perspectiva i la referència constant de tota la reflexió i acció cristiana. Aquest és el marc que la Tradició de l'Església ha concretat al llarg de la seva aportació no només doctrinal, sinó de vivència cristiana.

Des d'aquesta premissa podem destacar algunes referències que ens ofereix la Sagrada Escriptura per a orientar l'acció social cristiana⁴:

- La Justícia que proclamen els Profetes està lligada indissolublement a la seva fe. D'aquí que l'acte alliberador de Déu vers el seu poble sigui la raó i el motiu de totes i cadascuna de les prescripcions socials. (cf. Lv 25; Dt 24, 14-15; Mi 2, 1-2).
- Els profetes acusen com a buida i sense sentit la religió sense ètica (cf. Am 5, 21-25; Is 1, 10-16; Mi 6, 5-8; Sl 50, 5-15; 51, 18-19). Aquesta acusació es concreta d'una manera particular en el terreny de la justícia social. En aquest aspecte de la vida és on es posa a prova la sinceritat de la fe personal i del poble.

«El que jo vull és amor i no sacrificis, coneixement de Déu i no pas holocaustos». (Os 6,6)

L'acusació dels profetes es radicalitza encara més en la predicació i actuació de Jesús. És clara la seva intenció de continuar en la mateixa línia iniciada pels profetes: “Si haguéssiu entès què vol dir allò de: El que jo vull és amor, i no sacrificis, no hauríeu condemnat uns homes que no tenen culpa” (Mt 12, 7). La persona val més que la institució sabàtica (Mt 12, 9-14). No es pot fer injustícia a ningú per falses “tradicions religioses” (Mt 15, 1-7). «Ai de vosaltres, mestres de la Llei i fariseus hipòcrites, que pagueu el delme de la menta, del fonoll i del comí, però heu abandonat les coses més fonamentals de la Llei: la justícia, l'amor i la fidelitat! Calia complir això sense deixar allò altre». (Mt 23,23). En aquesta mateixa línia trobem una de les cartes apostòliques que recull l'ensenyament de Jesús concretant la seva

⁴ Marciano Vidal, *Moral Social (Moral de Actitudes III)*. Ed PS, Madrid 1995, p. 23-27.

radicalitat: «La religió pura i sense taca als ulls de Déu Pare consisteix en això: ajudar els orfes i les viudes en les seves necessitats i guardar-se net de la malícia del món ». (Jm 1, 27).

- L'actitud de Jesús davant de la realitat social⁵ no adoptà una actitud de "fuga mundi". En el seu comportament personal Jesús va viure la vida ordinària dels homes del seu temps. Crida l'atenció en la seva predicació, la referència a fets concrets de la vida quotidiana: Ens descriu un rei que reflexiona sobre la conveniència d'encetar una guerra o demanar la pau (Lc 14, 31s). Ens presenta un administrador infidel que, abans de ser desposseït del seu càrrec, soluciona les seves errades guanyant-se amics reduint les deutes (Lc 16, 1-7), o un jutge que escolta una viuda, no pel seu amor a la justícia, sinó senzillament per no ser molestat més (Lc 18, 1-5). Aquestes figures certament no són models morals i Jesús tampoc les proposa per a donar directrius per a la pau o la guerra, la vida social o l'administració de justícia.
- El missatge de Jesús té una incidència real en la vida social. Les seves paraules, les seves obres van dirigides a unes persones concretes, amb unes necessitats concretes: L'anunci del Regne de Déu és el nucli de l'Evangelí de Jesús (Mc 1, 14-15), constitueix la promesa escatològica i la decisió humana del servei a la Justícia. El servei de Jesús a tots els homes té un lloc de comprensió: la seva preferència pels pobres (pecadors, marginats, oprimits, etc.). La llibertat de Jesús davant la llei, el culte i el poder comporta una actitud d'alliberament social (ètica, religiosa i política). La mort de Jesús entra dintre de la dinàmica del compromís ètic de la seva vida i constitueix un horitzó normatiu pels seus seguidors, aquells que no poden cedir a la injustícia ni que sigui per salvar la seva vida.

La Paraula de Déu és, així, la font i la referència constant del compromís social cristià. La Sagrada Escripura no posseeix ni una síntesi sobre els problemes socials, ni una consideració tècnica d'aquests problemes. Sí que ofereix una visió religiosa, en la qual s'enquadren els problemes socials. Així podem afirmar en la Sagrada Escripura trobem una referència fonamental per a definir l'acció social del cristià, sense la qual la fe restaria coixa:

⁵ R. Schnackenburg, *El testimonio moral del Nuevo Testamento*. Madrid, 1965, pp. 90-118

«Potser algú replicarà: Tu tens fe i jo tinc obres; mostra'm, sense les obres, que tens fe, i jo, amb les obres, et mostraré la meva fe». (Jm 2, 18).

3.2. LA DOCTRINA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA

La Doctrina Social de l'Església la podem considerar com una reflexió moral que es produeix en l'encontre del missatge evangèlic i de les seves exigències ètiques amb els esdeveniments que sorgeixen en la vida de la persona i de la societat. Una reflexió moral ajudada i afinada a nivell científic (sociologia, història, ètica, antropologia, política, economia, etc.) i de l'experiència de fe d'aquells que se senten cridats a donar una resposta creient des d'uns principis sempre vàlids (la vida, la dignitat i els drets de la persona humana, l'opció preferencial pels pobres, la justícia, la solidaritat i la subsidiaritat, la llibertat, el bé comú, etc.) fonamentats en la Sagrada Escriptura, en l'ensenyament dels sants Pares i en la Tradició, oferint criteris de judici orientats essencialment a l'acció⁶, ajudant, així, a respectar i enriquir la dignitat de la persona humana.

El missatge de la Doctrina social de l'Església es va estructurant i concretant al llarg dels seus diferents documents, responent a esdeveniments que es van succeint i que demanen una resposta concreta des de l'aportació de l'Església i proposada a tots els homes de bona voluntat.

«Una doctrina social no és per a ser anunciada i prou. Ha de dur-se a la pràctica en termes concrets. Això val més encara per a la doctrina social cristiana. Per aquesta raó: la seva llum és la veritat, el seu objectiu, la justícia, la seva força principal, l'amor⁷».

Segons el Compendi de la Doctrina Social de l'Església, aquesta és:

«la formulació acurada dels resultats d'una reflexió atenta sobre les realitats complexes de l'existència de l'home, en la societat i en el context internacional, a la llum de la fe i de la tradició eclesial⁸».

⁶ Orientacions de la Congregació per a l'Educació Catòlica (30 desembre de 1988). Documents d'Església, 510, cc. 3, 4 i 5.

⁷ Joan XXIII, *Mater et Magistra*, 1961, n. 226.

⁸ Compendi de la Doctrina Social de l'Església. Consell Pontifici de la Justícia i de la Pau. Ed. Claret, Barcelona, 2005, 72.

Històricament la Doctrina Social de l'Església inicia la seva aportació doctrinal aollint i donant resposta a l'anomenada "qüestió social", en el context de la Revolució Industrial del s. XIX. L'Encíclica *Rerum novarum* (1891) del Papa Lleó XIII, recull aquesta problemàtica social, presentant-la des de la "qüestió obrera". Altres aportacions posteriors han estat, entre altres:

- 1931 Pius XI: *Quadragesimo Anno*. La reconstrucció de l'ordre social.
- 1961 Joan XXIII: *Mater et Magistra*. El Cristianisme i progrés social.
- 1963 Joan XXIII: *Pacem in Terris*. La pau a la Terra.
- 1965 Concili Vaticà II: *Gaudium et Spes*: L'Església en el món modern.
- 1967 Pau VI: *Populorum Progressio*: El desenvolupament dels pobles.
- 1971 Pau VI: *Octogésima Adveniens*: Una crida a l'acció.
- 1971 Sínode de Bisbes: La Justícia en el món.
- 1975 Pau VI: *Evangelii Nuntiandi*: L'evangelització en el món modern.
- 1979 Joan Pau II: *Redemptor Hominis*. El Redemptor de la humanitat.
- 1981 Joan Pau II: *Laborem Exercens*: El Treball humà.
- 1987 Joan Pau II: *Sollicitudo Rei Socialis*. Interès social de l'Església.
- 1991 Joan Pau II: *Centesimus Annus*. La qüestió social en el centenari de la *Rerum novarum*.
- 1994 Joan Pau II: *Tertio Millennio Adveniente*. En l'any del jubileu 2000.
- 1995 Joan Pau II: *Evangelium Vitae*. L'Evangelí de la Vida.

La aportació de la Doctrina Social de l'Església ens ofereix dues referències que ens ajudaran en la definició del nostre actuar social en el món:

a. L'home com a imatge i semblança de Déu

La Doctrina Social de l'Església s'ha anat fent bàsicament per la necessitat de reivindicar que l'home és persona i no simple individu: que el seu bé personal no és un simple agregat de coses materials; que s'ha de respectar i promocionar el bé personal de cada home. Aquest té, en definitiva i per damunt de tot condicionament, una finalitat transcendent que es fonamenta en la seva identitat de ser fill de Déu.

La persona que ens proposa mirar són els homes i les dones concrets de carn i ossos. Les necessitats del món d'avui són immenses i els mitjans per atendre-les són molts i de molta eficàcia. Però es fan servir sovint en contra de les exigències essencials de la justícia i al marge dels requeriments de

l'amor. I això ho constatem de moltes maneres: la marginació, la discriminació social, les guerres, els desequilibris ecològics, les diverses formes d'atemptar contra la vida humana des del seu inici a la seva fi i també amb les conseqüències de l'actual crisi econòmica:

«És per això que, tant les causes com el remei de la crisi econòmica afecten a àmbits profundament humans on l'ètica juga un paper imprescindible, com ara l'educació, la convivència social, la cultura o la política. Els creients hem après de la Paraula de Déu que la inversió en justícia, honradesa, veritat, treball, creativitat humana, respecte, drets, fidelitat... és la inversió més rendible... Hem d'agrair el que avui està ja fent-se des de Càritas i altres organismes que actuen a prop dels més necessitats. Volem reproduir allò que ens recomana Jesús a l'Evangeli: "Us ho asseguro: tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho fèieu" (Mt 25, 40). L'Església ha de mostrar el seu rostre més compassiu a prop dels pares de família que han perdut la feina, que tenen dificultats per posar un plat a taula pels seus fills, els que veuen el futur pròxim amb dificultat⁹».

b. Una actitud: Atents a la vida.

Un teòleg del segle XX, Romano Guardini, en el seu llibre "*Cartas sobre la formación de sí mismo*", ens diu:

«Toda juventud auténtica y viva tiene por estandarte la veracidad... tiene que querer alcanzar la sencillez, la sinceridad con Dios, con los hombres y consigo mismo. Ha de tener la valentía de mirar a la realidad cara a cara y de obrar siempre conforme a sus convicciones.».

Aquesta actitud de "mirar la realitat" ens porta a considerar la necessitat i urgència de sentir l'altre com a part nostra, és el que la Constitució pastoral, *Gaudium et spes*, ens proposa:

«Els goigs i l'esperança, el plor i l'angoixa de l'home contemporani, sobretot els dels pobres i de tota mena d'afligits, són també goig i esperança, plor i angoixa dels deixebles de Crist. Res hi ha veritablement humà que no trobi ressò en el seu cor¹⁰ ».

⁹ Carta Pastoral del Senyor Bisbe Agustí Cortés, *Davant la Crisi econòmica*, Sant Feliu De Llobregat 2008).

¹⁰ Concili Vaticà II, Constitució pastoral de la Iglesia en el món contemporani *Gaudium et spes*, 7 de desembre de 1965, 1.

L'anàlisi de la realitat ha anat configurant una metodologia concreta que facilita aquest procés dinàmic de la doctrina social. *Mater et Magistra* assumeix aquest mètode, recordant tres mots concrets: *veure, jutjar i actuar*. Un estil de pensar, parlar i actuar que portarà a posar en pràctica els principis i les directrius d'aquesta doctrina social.

«Els principis i les directrius socials no es tradueixen en realitzacions concretes ordinàriament sense haver passat per tres fases o etapes: observació objectiva de la vertadera situació, abans que tot; després confrontació i valoració de la mateixa situació a la llum d'aquells principis i d'aquelles directrius, en la forma i mesura que les mateixes circumstàncies permeten o exigeixen. Són tres moments que hom sol expressar amb tres mots: veure, jutjar, obrar¹¹».

¹¹ Joan XXIII, *Mater et Magistra*, n. 236.

4

TREBALL PERSONAL O EN GRUP

4.1. ESTUDI D'EVANGELI DE LC 10, 25-37

Paràbola del bon samarità

Un mestre de la Llei es va aixecar i, per posar a prova Jesús, li va fer aquesta pregunta: Mestre, què haig de fer per a posseir la vida eterna? Jesús li digué: Què hi ha escrit en la Llei? Què hi llegeixes? Ell va respondre: *Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb totes les forces i amb tot el pensament, i estima els altres com a tu mateix.* Jesús li digué: Has respost bé: fes això i viuràs. Però ell, amb ganes de justificar-se, preguntà a Jesús: I qui són els altres que haig d'estimar? Jesús va contestar dient:

Un home baixava de Jerusalem a Jericó i va caure en mans d'uns bandolers, que el despullaren, l'apallissaren i se n'anaren deixant-lo mig mort. Casualment baixava per aquell camí un sacerdot; quan el veié, passà de llarg per l'altra banda. Igualment un levita arribà en aquell indret; veié l'home i passà de llarg per l'altra banda. »Però un samarità que anava de viatge va arribar prop d'ell, el veié i se'n compadí. S'hi acostà, li amorosí les ferides amb oli i vi i les hi embenà; després el pujà a la seva pròpia cavalcadura, el dugué a l'hostal i se'n va ocupar. L'endemà va treure's dos denaris i els va donar a l'hostaler dient-li: »Ocupa't d'ell i, quan jo torni a passar, et pagaré les despeses que facis de més.

»Quin d'aquests tres et sembla que es va comportar com a proïsme de l'home que va caure en mans dels bandolers? Ell respongué: El qui el va tractar amb amor. Llavors Jesús li digué: Vés, i tu fes igual

4.2. PER A LA REFLEXIÓ PERSONAL O EN GRUP

Podem seguir un esquema d'estudi d'evangeli o de "lectio divina". Cal crear el clima i l'ambientació adient per a una "lectura orant" de la paraula de Déu.

- Fem una lectura atenta del text subratllant allò que més se'ns destaca.
- Què em diu a mi el text? Amb quins personatges m'identifico? Quines paraules del diàleg em sobten més?
- Què dic jo al Senyor com a resposta a la seva Paraula?
- Quina conversió de la ment, del cor i de la vida em demana el Senyor?
- A quina acció em sento empès? De qui m'haig de fer proïsme?

5

PARRÒQUIES I COMUNITATS SOCIALMENT ATENTES

PRESENTACIÓ DE LA GUIA

Benvolguts, benvolgudes,

L'Equip de Pastoral Obrera del bisbat de Sant Feliu de Llobregat us fem arribar aquesta *Guia per a unes parròquies i comunitats socialment atentes*. És un material orientat cap a la pràctica. Conté uns principis orientadors, però sobretot presentem de manera descriptiva i amb un gènere literari en forma de desig una colla de suggeriments per revisar el funcionament dels diversos àmbits pastorals i per encaminar-los en la direcció que el títol del fulletó presenta.

En les reflexions que ens fem des de la pastoral obrera i social veiem que en el conjunt de les parròquies, comunitats i moviments es fa una gran feinada en aquesta dimensió de la solidaritat, la justícia social, l'acolliment dels més febles. No cal dir tot el treball que fan les Caritas parroquials i diocesanes, i altres entitats d'ajuda social. També hi ha moltes persones que tenen ben viva aquesta sensibilitat i la fan present en els àmbits d'Església on treballen. Però també és cert que, a vegades, aquesta preocupació queda una mica confinada a un àmbit o àrea concreta de la vida pastoral i, en canvi, pensem que és més encertat, més conforme a la visió evangèlica que aquesta inquietud s'encomani a tot el conjunt de la vida cristiana. “*Busqueu primer el regne de Déu i la seva justícia...*” (Mt 6,33) . Aquest passatge evangèlic té primordialment un significat molt ampli i profund en el sentit de la salvació integral cristiana, però també expressa que hi ha una primacia, un principi ordenador de la vida: la recerca i l'obertura a la voluntat de Déu i al seu pla de salvació. No hi ha compartiments estancs en la vida pastoral, tot es comunica, tot està interrelacionat. Encara que hi ha una certa especialització, una dedicació concreta a cada àmbit i no tothom ha de fer-ho tot, però sí que l'enfocament de conjunt ha de tenir present aquestes grans directrius que ens vénen de l'Evangelí mateix. El manament de l'amor

ens orienta a tots, la caritat de Crist ens empeny a tots. I cada equip, cada comissió, cada àrea de la parròquia o de la comunitat ha d'estar "afectada" per aquesta preocupació. El vincle entre la vida de la comunitat eclesial i una de les seves dimensions –l'acció social– ha d'aparèixer en tota la vida comunitària i en totes les seves fases: acollida, vida interna, projecció exterior.

Per això el títol de la guia: "Parròquies i comunitats socialment atentes". La dimensió social és fonamental, ha d'estar present en allò que viu la persona i l'Església, encara que sabem que no esgota totes les dimensions de la vida. Volíem posar també "parròquies i comunitats atentes al món": que estan al cas, que s'interessen pel batec de les preocupacions i els sofriments –també pels goigs i esperances, segon el clàssic document del Vaticà II, *Gaudium et Spes*– de la gent amb qui compartim la vida i que, juntament amb ells, volem transformar en la direcció del Regne de Déu. Per això tot plegat està en funció de la missió; no volem ser simplement un comitè de socors, sinó una comunitat evangelitzadora, que guarda i testimonia la memòria de Jesús, de la seva paraula i la seva acció en favor dels pobres i desvalguts, que se'n recorda del seu manament: *ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics (Jn 15,13)*. Creiem que aquest estil, a més de ser una conseqüència viva de l'Evangelí, és també un gran motiu de credibilitat, que prepara el terreny per a l'anunci de la Bona Nova de Jesús.

També som conscients que aquesta orientació social de les nostres comunitats és un moviment conjunt, d'anada i vinguda. Ens obrim, acollim, oferim, anem a trobar, però també simultàniament rebem, ens ensenyen, ens ajuden a obrir, a comprendre, a canviar. És un ensenyament i acompanyament mutu que fem amb les persones i els col·lectius del nostre entorn. I en sortim enriquits i transformats. És un moviment que renova la nostra manera de viure la comunitat.

La *Guia* que us presentem és un instrument de treball, una pauta per a desenvolupar la dimensió social de la vida i missió de la parròquia, els moviments i les comunitats. És com un codi de bones pràctiques per a revisar i millorar la nostra pràctica pastoral en l'aspecte social. Certament que en alguns punts va més enllà de la dimensió estrictament social i toca altres facetes de la vida comunitària; això no és perquè pretenguem fer una guia complerta, un vademecum de la vida parroquial – ni ens correspon ni en sabríem – sinó que aquest fet respon a la interconnexió que realment existeix entre els diferents àmbits pastorals. En tot cas fem només algun

esment a com l'atenció a allò social ("socialment atentes") ha d'impregnar el conjunt de la vida parroquial i comunitària.

Per treure'n profit en podem fer lectura i reflexió personal, compartirla amb els equips i grups de la parròquia que més a prop estan d'aquestes activitats, també amb el Consell Pastoral per revisar i orientar el conjunt. També es pot treballar en una trobada o assemblea parroquial. Igualment les comunitats religioses o de vida cristiana, i els moviments apostòlics, del laïcat associat.

El més important serà anar posant en marxa algun dels suggeriments, segur que ja fem molta cosa, però sempre podem donar passos endavant.

Us agraiem també que ens feu arribar els vostres suggeriments i propostes. Ens comprometem a difondre, a comunicar en bé de tots aquelles iniciatives que puguin fer de la nostra Església diocesana una imatge més clara del rostre amorós del Déu i Pare de tots, tal com ens ensenya Sant Ireneu: **La glòria de Déu és que l'home visqui i la vida de l'home és veure Déu.**

Per fer un ús més pràctic d'aquesta guia us suggerim que, personalment o en grup, feu una lectura de cada apartat:

1. Subratllant allò que us crida més l'atenció (tant perquè hi esteu d'acord com perquè no hi esteu tant o perquè us suscita altres reflexions) i, aleshores compartiu en el grup la vostra reflexió.
2. Veient com podem anar aplicant aquests suggeriments a les nostres pràctiques concretes i en cada àmbit de la vida comunitària.

5.1. UNA COMUNITAT ACOLLIDORA...

L'acolliment és el punt zero de l'atenció social. Acollir és rebre algú que es presenta i admetre'l en la nostra companyia. Es tracta de l'hospitalitat que Jesús practicava com una actitud fonamental i continuada. És manament de Jesús: *qui us acull a vosaltres, m'acull a mi, i qui m'acull a mi, acull el qui m'ha enviat* (Mt 10,40). Va ser una actitud característica de la primera comunitat cristiana. Jesús acull especialment els marginats. En aquesta acollida hi trobem el sentit veritable de l'acolliment cristià, a imatge de Jesús: acollir aquells que ningú no acull. Aquesta és la novetat: Jesús acull

tothom perquè el Déu de Jesús és Pare de tots, sobretot i especialment d'aquells "que no tenen pare". (cfr. el fulletó *Acolliment pastoral: guia de bones pràctiques*, editat pel Centre d'Estudis Pastorals, 2010)

Hi ha molts sofriments humans que van més enllà de causes específicament socials i econòmiques. N'hi ha de moltes menes: la vida afectiva, les ruptures matrimonials, problemes educatius en el si de la família, relació pares-fills, l'acolliment de la vida que neix, la sobrecàrrega de les dones, els maltractaments, la salut corporal i psíquica, i espiritual, l'acompanyament de la malaltia i de la mort, les crisis de sentit; la desmotivació ètica, la manca d'utopies i la decepció política, la despersonalització, la solitud, el racisme i la discriminació, el sentiment de culpa...

La comunitat cristiana vol oferir la salvació de Déu a tot sofriment humà i atansar-se amb respecte i sol·licitud a tota necessitat.

Aquí remarquem algunes dimensions de l'acollida que ens sembla que remarquen el caràcter de ser parròquies i comunitats socialment atentes.

Amb les persones **recentment arribades...**

...de poblacions properes o de l'altra banda del món; persones que potser viuen i expressen la fe d'una manera diferent a la nostra; persones –algunes– que potser no poden adreçar-se amb la mateixa llibertat a d'altres llocs, perquè no tenen els documents en regla; persones que potser feien un bon servei a les seves anteriors comunitats (en grups de pregària, llegint a missa, com a catequistes, etc.) i que podrien continuar fent-lo a les nostres. Demanar un servei a les persones fa que se sentin valorades i és una bona manera d'integrar-les. Tenir en compte les seves dificultats amb el català o el castellà a les celebracions, també és una forma que se sentin tingudes en compte.

Amb les persones que pateixen per causa de la seva **malaltia o discapacitat** de qualsevol mena...

...persones que potser tenen dificultats de mobilitat, o que s'enfronten a una malaltia dolorosa o de pronòstic incert; persones que sovint pateixen discriminació per la seva discapacitat física, psíquica o sensorial, o que pateixen alguna malaltia mental o són poc valorades... Són les persones que de vegades ens obliguen a explicar-nos millor, a eliminar barreres arquitectòniques, a adaptar-nos a un ritme que no és el ritme ràpid de l'eficàcia que de vegades busquem,

persones a qui convé de vegades encarregar algun servei que puguin fer, perquè se sentin útils, valorades i estimades.

Amb les persones que pateixen per la seva **situació econòmica o laboral...**

...persones que tenen dificultats per arribar a fi de mes, o que veuen perillar el seu lloc de treball, que fan feines molt precàries o mal pagades, o poc reconegudes. Una bona iniciativa seria obrir llocs d'acollida social no només per a donar o rebre ajuts, que seria més aviat la tasca de Càritas, sinó com un complement d'aquesta, per plantejar inquietuds o consultes, per "fer xarxa" amb els recursos del poble o barri, per escoltar la gent, per fer de pont amb altres grups de la comunitat... Igualment aquest punt d'acollida podria retornar a la comunitat allò que viu en aquesta acollida en forma de reflexió i de pregària. Tenir en compte també que les sortides i activitats festives de la parròquia estiguin econòmicament a l'abast del major nombre de persones.

Amb les persones que **estan soles** o que tenen dificultats de relació.

Gent gran (o no...) que ha perdut els familiars i amics que li han estat punts de referència; persones que han patit una separació familiar no desitjada, persones que no són de fàcil relació; o persones que ens demanen un esforç d'aproximació, perquè elles difícilment vindrien; convidar-les a algun acte de la parròquia ,acompanyar-les, fer-les sentir a casa...

Amb les persones que **acaben de perdre** una persona estimada.

Que encara estan vivint el dol, que potser es qüestionen moltes coses de la seva fe; persones que se senten tristes i deprimides, que potser han quedat soles.

Amb les persones **joves**.

Que veuen que els costa molt l'arribada i l'entrada en el món laboral i adult en general, que sovint treballen en feines molt precàries, que troben moltes dificultats per entrar de ple en l'autonomia que suposa el món adult.

Que sovint queden a gran distància, per grup d'edat, de la resta de la comunitat; que es mouen en un entorn cultural propi, on les noves tecnologies i el consum configuren un llenguatge i una forma de relació amb què els adults no estan familiaritzats.

Que sovint mantenen la sensibilitat per al compromís a favor d'un món més just però que tenen els seus propis camins per arribar-hi.

Tot això ens desconcerta, però ens cal trobar punts de contacte i oferir-los persones i grups disposats a treballar amb ells, a la seva manera i no necessàriament a la nostra per ajudar-los a madurar fe i compromís.

Amb les persones que es troben en situació **irregular** respecte als sacraments de l'Església o respecte a algunes normes o pràctiques eclesials...

...persones que no s'han casat o no s'han casat per l'Església, que no han estat batejades o que no han batejat els seus fills; persones que fa molt que no s'apropen a l'Església. Sovint són persones que pensen que no seran ben acollides o que la seva petició serà rebutjada. Potser tenen una imatge de l'Església que no respon a la realitat de la seva comunitat, bé perquè encara conserven una determinada imatge des de la seva infància, bé perquè identifiquen el conjunt de l'Església amb allò que surt als mitjans de comunicació.

Aquí l'acolliment implica una doble actitud sempre delicada: l'esforç de comprensió i empatia envers les persones concretes, manifestat el rostre misericordiós de Déu, i alhora la proposta clara i encoratjadora de Jesús i el seu missatge com un camí de llibertat, d'amor i de generositat en tots els àmbits de la seva vida. Mai no és fàcil mantenir aquesta doble referència, però és un deure també d'atenció real a les persones des de la mirada de Déu. L'atenció social també passa per aquest anunci-proposta i acompanyament.

5.2. UNA COMUNITAT ATENTA A LA REALITAT SOCIAL

Que s'interessa pels **esdeveniments socials i econòmics que trasbalsen la comunitat**: la situació de les empreses i dels treballadors, la discriminació de la dona, les repercussions de la crisi, la remodelació dels barris, la situació dels habitatges, la formació i el treball dels joves, els conflictes veïnals, l'estat de les escoles, l'arribada d'immigrants.....

Que coneix aquestes situacions per la participació activa dels membres de la comunitat, però també que és capaç d'anar a trobar els membres d'un comitè d'empresa, d'un casal de joves o una associació d'immigrants o de veïns per interessar-se de primera mà

per les coses o per oferir un cop de mà. Que ajuda a la comunitat a reflexionar i a anar a fons sobre allò que afecta el poble, que pot transmetre i expressar la solidaritat: assistint a actes, fent escrits, compartint els béns...

Que participa del *treball en xarxa* de les entitats i dels esdeveniments ciutadans, com una entitat més.

Que valora la festa, el treball dels altres, el compromís cívic, sindical i polític; que es preocupa pel civisme i la convivència; que sap participar sense pretensions de lideratge i donar un cop de mà; que pot aportar sentit crític i compromís.

La comunitat cristiana comparteix els objectius bàsics de l'humanisme i de la transformació social, i té el dret i sobretot el deure d'actuar socialment, però no és una entitat social més, sinó que intenta sempre ser una comunitat de vida cristiana i això li dóna identitat. Per això procura fer una activitat constant de discerniment – amb esperit obert i sense afany de protagonisme – per descobrir si els objectius i els mètodes que es proposen són conformes al contingut i l'estil de Jesús i de l'evangeli.

Aquesta és una tasca delicada, i no sempre es pot obtenir el consens. Hi ha molta concurrència de propostes en el nostre món. La parròquia i la comunitat a vegades ha d'exercir de factor de contrast, anar a contracorrent, és una dimensió profètica que demana humilitat i audàcia alhora. I assumir també la reforma interna de l'Església i la nova situació de minoria significativa enmig d'una societat molt plural. Actuar en xarxa amb llibertat i franquesa, cercant més allò que uneix que no el que separa, però amb consciència dels límits que no es poden franquejar sense aigualir el missatge evangèlic.

Que és sensible a les *crides a la solidaritat* d'altres organismes de la ciutat, poble o barri.

No tenim l'exclusiva de la solidaritat, ni sovint els reflexos o la capacitat per donar una resposta ràpida a les grans catàstrofes o per cobrir tots els àmbits on faria falta; però podem ajuntar esforços, col·laborar amb els altres, fer-hi confiança.

Que *s'expressa sobre allò que passa* i fa conèixer la seva opinió fora del marc parroquial.

I no pas per assolir protagonisme, sinó per oferir una paraula de solidaritat o de consol, o per fer aparèixer la veu dels més febles i

invisibles. És especialment clar en el cas de Càritas. En aquesta línia, les delegacions de Pastoral Obrera fan els seus manifestos en ocasió el Primer de Maig i el 8 de març, dia de la dona treballadora. Aquest altaveu que prové de la parròquia i la comunitat cristiana ha de ser veu representativa dels més exclosos socialment i també veu que recordi els grans criteris del projecte de Déu per a la humanitat..

Que està **oberta al diàleg** i manté relacions cordials i estables amb altres confessions cristianes i amb altres religions.

Que els felicita les festes, que és capaç d'organitzar o de prendre part en actes, commemoracions i també quan és possible em pregàries comunes, que els convida en les grans celebracions; que ajuda a combatre els prejudicis mutus, que promou la formació dels cristians en aquests temes.

Que **es relaciona sense protagonismes ni dependències** amb els organismes de les administracions públiques (ajuntaments, serveis socials, consells ciutadans, consells comarcals...) i amb altres entitats, associacions de veïns, sindicats, partits polítics... respectant un espai positiu de laïcitat i fent visible la comunitat eclesial.

Que es manifesta **plural**

Perquè dins l'Església hi caben tarannàs, ideologies, formes de ser diferents sense exclusions; perquè el que compta i ens uneix per damunt de tot és el seguiment de Jesucrist, que es manifesta a l'evangeli.

La tensió inevitable entre pluralitat i comunió és també un dels reptes de la pastoral social. El servei als més desfavorits té un ampli terreny comú, però la incorporació i pertinença a la comunitat demana sempre un pas cap a la fe, el coneixement i adhesió a Jesucrist, encara que sigui un camí gradual i una vinculació que només Déu coneix.

Quan es tracta d'exercir un servei de formació, d'acompanyament educatiu d'infants o joves, aquesta identificació amb la proposta evangèlica és encara més necessària per exercir un bon servei en nom de la comunitat. Però recordant sempre la primacia de l'amor viscut ("al final de la vida ens examinaran d'amor") i la coherència amb el manament del Senyor.

No tothom qui em diu: "Senyor, Senyor", entrarà al Regne del cel, sinó el qui fa la voluntat del meu Pare del cel (Mt 7,21).

Quan el Fill de l'home vindrà ple de glòria, acompanyat de tots els àngels, s'asseurà en el seu tron gloriós. Tots els pobles es reuniran davant seu, i ell destriarà la gent els uns dels altres, com un pastor separa les ovelles de les cabres, i posarà les ovelles a la seva dreta i les cabres a la seva esquerra. Aleshores el rei dirà als de la seva dreta:

“Veniu, beneïts del meu Pare, rebeu en herència el Regne que ell us tenia preparat des de la creació del món. Perquè tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em vau acollir; anava despullat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar; era a la presó, i vinguéreu a veure'm.”

Lavors els justos li respondran:

“Senyor, ¿quan et vam veure afamat, i et donàrem menjar; o que tenies set, i et donàrem beure? ¿Quan et vam veure foraster, i et vam acollir; o que anaves despullat, i et vam vestir? ¿Quan et vam veure malalt o a la presó, i vinguérem a veure't?”

El rei els respondrà:

“Us ho asseguro: tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho fèieu.”

Després dirà als de la seva esquerra:

“Aparteu-vos de mi, maleïts, aneu al foc etern, preparat per al diable i els seus àngels. Perquè tenia fam, i no em donàreu menjar; tenia set, i no em donàreu beure; era foraster, i no em vau acollir; anava despullat, i no em vau vestir; estava malalt o a la presó, i no em vau visitar.

Lavors ells li respondran:

“Senyor, ¿quan et vam veure afamat o assedegat, foraster o despullat, malalt o a la presó, i no et vam assistir?”

Ell els contestarà:

“Us ho asseguro: tot allò que deixàveu de fer a un d'aquests més petits, m'ho negàveu a mi.

I aquests aniran al càstig etern, mentre que els justos aniran a la vida eterna.” (Mt 25, 31-46)

5.3. UNA COMUNITAT QUE PREGA AMB INTENCIÓ SOCIAL

Que saben **integrar dins la litúrgia allò que viu**, aprofitant els moments en què la mateixa litúrgia hi convida. Incorporant l'atenció a tota la problemàtica social. Recuperant el sentit profund de la pregària d'intercessió, tant per les víctimes i situacions de patiment social, com per les persones que hi treballen, ajudant des de diferents angles.

Les pregàries dels fidels, les homilies, els moments inicials i finals de les celebracions poden ser espais per posar davant de Déu i dels germans la vida de les persones que pateixen més, les nostres dificultats i èxits, allò que ens preocupa, moments per a lligar fe i vida de la forma més concreta. En aquest sentit podria anar bé que una persona del grup de litúrgia ho vetllés especialment.

Que **obre espais de pregària flexibles i personalitzats**, i que és capaç de convocar esporàdicament per a una pregària quan hi ha un fet –proper o llunyà– que ho mereix.

Per donar gràcies, per demanar llum, per acompanyar, per fer-hi present Déu, per respondre davant el patiment... No calen pregàries amb grans pretensions ni molt elaborades, senzillament es tracta de lligar fe i vida col·lectiva.

Que vetlla perquè a les celebracions dels sacraments s'utilitzi un llenguatge en què **tothom s'hi senti acollit i respectat**.

Els sacraments celebren moments importants per a la vida de les persones i sovint són ocasió de trobada amb persones no creients (bateigs, primeres comunions, casaments, i sobretot els enterraments!). Per a molta gent potser serà l'únic contacte directe amb l'Església. És un moment molt important per presentar el missatge evangèlic, en el seu contingut, però també en la seva atmosfera de respecte a la consciència de cadascú, d'interès concret per les persones, de mirada creativa a les grans preguntes de la vida. Amb atenció a la situació que es celebra, però també amb obertura a tot allò humà i social que està en el cor de l'Església

Que procura una **comunicació fraternal** amb altres tradicions religioses presents en el lloc, establint moments d'intercanvi del testimoni de fe, de vivència espiritual, de pregària si és possible.

Que procura **oferir recursos per a l'aprenentatge** de la pregària i per al coneixement de les diverses tradicions de l'Església.

Escoles de la Paraula, aprofundiment en la Bíblia, grups de pregària... i també l'apropament als grans mestres espirituals cristians i a diferents estils i maneres de pregar.

Que té en compte en la seva pregària i en la seva tasca **els membres absents de la comunitat**,

perquè estan malalts, perquè són ancians, perquè han emigrat, perquè la família no s'ha pogut agrupar, perquè estan en residències o interns hospitalaris, perquè són a la presó.

5.4. UNA COMUNITAT QUE ESCOLTA, APRÈN, ENSENYA I ES COMUNICA

Per damunt de tot la Parròquia és una comunitat de vida que mira d'acollir i fer present enmig del món la presència i l'experiència de Jesús. I d'aquí en neix tota la resta: serveis, actuacions, presències, suplències, mediacions... segons el moment històric i segons la comprensió que la comunitat eclesial té de si mateixa a cada època. Però en cada circumstància es dona sempre una relació amb persones i grups, que des del punt de vista de l'atenció social ha de tenir unes característiques que la facin amable i atractiva, que no es destorbi la comunicació del missatge o la invitació a la vida.

Que **fa sentir benvingut a tothom** qui trepitja l'Església o els locals parroquials.

Explicitar la benvinguda no està gens malament. També va bé posar en un lloc clar a qui s'ha d'adreçar la gent si vol parlar o si necessita algun servei. En ocasió de festes assenyalades, si es convida a una estona de compartir o de piscolabis, explicitar ben clarament que tothom hi és convidat, i on ens trobarem, i adreçar-se especialment als nouvinguts. Tenir en compte l'ús del català i del castellà, i també de les altres llengües que es parlen al barri. D'aquesta manera es fa visible la diversitat real de la comunitat i tothom s'hi pot sentir reconegut.

Que **explica bé** la seva història, els serveis que presta i els grups que hi ha i els ofereix a tota la comunitat.

Des de la informació sobre la història i els tresors artístics del temple a descriure els diversos grups, la tasca que fan i qui en forma part, i convidar la comunitat a participar-hi.

Que en la seva cartellera s'obre també a les iniciatives i activitats de la ciutat, el poble o el barri...

Creant consciència que no només dins la parròquia, la comunitat o el moviment es fan coses interessants o bé coses on Déu pot manifestar-se... És una manera d'estimular també el compromís cristià de participar en els compromisos cívics, socials, sindicals i polítics...

Que utilitza tots els mitjans possibles per transmetre el seu missatge

...les seves informacions habituals o allò que els preocupa: els fulls parroquials, els fulls de Nadal o de Setmana Santa, però també internet i les noves tecnologies (planes web, blogs, correu electrònic, xarxes socials, mòbils...), i els mitjans de comunicació locals (diaris, revistes, butlletins, televisions, ràdios...). I que utilitza un llenguatge entenedor per als "no iniciats"

Allò que nosaltres fem té interès i pot interessar d'altres persones que no coneixem. De vegades formulem la informació com si s'adreçés als qui ja saben, o pensem que pel fet de dir-ho a les misses n'hi ha prou. Hi ha gent que no ve a missa, o que no hi va sempre, o que senzillament no hi presta tota l'atenció. Potser persones que no són de les habituals poden estar interessades a prendre part en una sessió de formació o a col·laborar en un determinat voluntariat.

Que s'esforça a adreçar-se també a les persones no creients de la seva ciutat per transmetre un missatge d'esperança, de solidaritat, d'interès per allò que preocupa a la gent. I que procura comunicar per damunt de tot allò que és el centre i la raó de ser de la comunitat cristiana: anunciar Jesucrist als qui no el coneixen.

Tenint en compte també que cada vegada hi ha més gent que no ha rebut una formació cristiana, perquè pertany a d'altres confessions religioses o perquè és agnòstica o atea, i que, per tant, té més dificultats per a la comprensió de qüestions que a nosaltres ens semblen molt senzilles i evidents, però que no ho són. És bo buscar els punts en comú i tot allò que es pot compartir, sense excloure les crítiques quan calgui, però no des de la distància, sinó des del veïnatge compartit i estimat.

Que aprèn a formular de forma senzilla allò que és essencial del missatge cristià, per fer-ho accessible a tothom.

Al nostre bisbat de Sant Feliu els darrers anys hem treballat uns objectius diocesans que ens marquen la línia també del treball de

pastoral social i d'unes comunitats atentes al món. Els objectius de pertinença i coresponsabilitat posaven les bases per a una identitat cristiana ferma i activa al servei de l'evangelització. I els 3 darrers anys ha estat el temps d'aprofundir en “el que creiem i vivim això us anunciem” (1Jn 1, 1-4), que ens ha portat a prendre més consciència de la urgència de la tasca d'evangelitzar i a la vegada de la necessitat d'una formació de tot el poble cristià per ser bons instruments d'aquesta tasca de testimoni i anunci de Jesucrist amb lla vida i la paraula. Aquesta formació no és una il·lustració doctrinal, sinó un itinerari de renovació baptismal, un actualitzar les fonts de la fe, per formar unes comunitats més fidels a l'evangeli – on la dimensió social és un element central – i més capaces d'anunciar-lo i comunicar-lo enmig del teixit social, del món que habitem.

5.5. UNA COMUNITAT QUE FA UN SERVEI A LES PERSONES COMPTANT AMB ELLES

A les comunitats es donen una colla de **serveis** que poden ser més oberts...

Alguns d'aquests serveis s'adrecen a l'interior de la comunitat, formen part de la vida interna dels cristians: serveis litúrgics, catequètics, educatius... és important que els qui es responsabilitzen o presten aquests serveis tinguin una identificació clara amb el punt de referència constant de la vida eclesial, Jesús i el seu evangeli. I a la vegada podem convidar a participar-hi persones que, des d'aquesta adhesió interna, no gosen implicar-s'hi o potser ningú no els ha convidat mai.

Altres serveis són pensats per a tothom –sobretot en el camp de l'acció social– i és bo que siguin coneguts perquè tothom s'hi pugui adreçar Hem de ser conscients que per a persones que potser se senten tímidament atretes per la nostra fe, el fet de conèixer i sentir-se convidades a prendre part en els grups i serveis que ja estan funcionant, pot ser un magnífic estímul en la seva recerca de Déu.

Hi ha molts camps d'actuació per anar revisant quin grau de participació assolim i també com la preocupació social impregna la manera de fer aquestes activitats

la **celebració de la litúrgia**, l'espiritualitat, la celebració de cadascun dels sagraments i en la preparació per accedir-hi.

la **catequesi i la formació** d'infants i d'adults i de gent gran.

la **reflexió i l'acompanyament de la vida cristiana**, a través dels grups de matrimonis, de revisió de vida, d'estudi d'evangeli, d'aprofundiment bíblic...

la **solidaritat amb la població més vulnerable de l'entorn**, amb el Tercer Món, amb els exclosos, amb els malalts.

Tot amb una **manera de fer** que procura que ningú no se senti exclòs, que ajuda a créixer, que permet una participació activa...

5.6. UNA COMUNITAT CORRESPONSABLE I INTEGRADORA

Que sap desenvolupar **aptituds i capacitats**, unes persones al servei de les altres; que sap valorar allò que pot aportar cada persona, els dons, els carismes de cadascú.

Que **promou la formació** de tots els seus membres, especialment de la gent més senzilla. Formació, com hem dit, en la fe, però també en l'aprenentatge de la participació i del servei.

Que vetlla per preparar persones i equips responsables de la pastoral social amb coneixença de les propostes de la **Doctrina Social de l'Església** i potenciant la posada en pràctica d'aquestes propostes. Desvetllar persones amb aquesta sensibilitat i capacitat és una de les tasques importants de la pastoral social. I un dels carismes a descobrir i demanar és aquest do de dedicar temps i energies a mantenir viva la preocupació social de la comunitat

Que **visibilitza la corresponsabilitat** dels laics i laiques, a fi de fer-nos conscients que una Església que sigui autènticament el Cos de Crist depèn de tots i cadascun de nosaltres. Que **treballa en equip** i sense personalismes, tenint present la complementarietat dels seus membres.

Que els organismes de Consell (Pastoral, d'Economia) i de responsabilitat pastoral, **acullen la preocupació social, la discerneixen i incorporen** a la totalitat de la vida comunitària.

Que **renova periòdicament** les seves responsabilitats; que no parla de càrrecs, sinó de serveis; que fa participar “els nous”, que evita que ningú sigui el “propietari” d’una determinada tasca o servei; que afavoreix que, en anar passant per les diverses responsabilitats, els homes i dones de la parròquia o comunitat puguin descobrir-ne noves perspectives i aprofundir en el sentit de la seva tasca.

Que **integra el ministeri dels preveres, el carisma de la vida consagrada, la identitat baptismal i d’apostolat dels laics** per constituir una comunitat tota ella al servei de l’evangeli i dels pobres, una parròquia, comunitat, moviment, socialment atents.

Edita: Bisbat de Sant Feliu de Llobregat
Carrer d'Armenteres, 35
08980 Sant Feliu de Llobregat
Tel. 93 632 76 30
Fax. 93 632 76 31
secretaria@bisbatsantfeliu.cat
www.bisbatsantfeliu.org

Imprimeix: SAÓ-Disseny
Empresa d'Inserció Laboral
*Projecte social compromès
en la promoció de joves
en risc d'exclusió social*
08820 El Prat de Llobregat
Tel. 93 479 23 78
sao.disseny@maristes.cat